

Milí šestáci!

Doufám, že jste zdraví, nic vás netrápí a že stiháte dohánět učební látku. Pokud jste si ještě nevyzvedli učebnice a sešity ze skříněk, mohou to za vás udělat vaši rodiče (s tím, že jim dáte klíček od skřínky a sdělíte jim číslo vaší skřínky). Bylo by dobré si odnést i oblečení na TV, případně ručník na vyprání.

Tento týden dobereme kapitolu *Zvuková stránka jazyka* a poté se pustíme do opakování pravopisných jevů souvisejících se stavbou slova. Nezapomínejte na slíbené písemky z jazykovědy, bude nás čekat čtvrtletní diktát i pravopisná cvičení na pravopisné jevy, které budeme teprve opakovat.

Zatím procvičujte vyjmenovaná slova, koncovky podstatných i přídavných jmen, shodu přísudku s podmětem i pravopis související se slovesnými tvary.

Pravopis můžete opakovat např. na těchto stránkách:

<https://www.pravopisne.cz>

https://www.onlinecviceni.cz/exc/list_sel_topics.php?fbclid=IwAR1Q2OII67gT56wM9TZOTKKTlh-IfHKAlyQ2HBBlekiCVSStnfaRa4UDsPI

<https://www.skolasnadhledem.cz/search?query=pravopis>

A teď hurá za češtinou!

1) **Opakování probrané látky a posledního učiva (ústně)**

a) **Jazykověda, její složky a příručky**

(odpovědi najdete ve školním sešitě v kopii Jazykověda)

1. Jak se nazývá věda zabývající se jazykem?
2. Které tři velké oblasti zahrnuje?
3. Jedna z těchto oblastí se dále dělí ještě na další tři podskupiny. Vyjmenuj je:
4. Jak se nazývá nauka zabývající se slovními druhy?
. Jak se nazývá nauka zabývající se hláskami a správným psaním slov?
7. Jak se nazývá nauka zabývající se větami a souvětím?
8. Vyjmenuj tři jazykové příručky, se kterými jsme pracovali.
9. Ve které příručce najdeme veškerá teoretická poučení ze všech oblastí jazykovědy?
10. Ve které příručce najdeme význam slova, jeho původ – z jakého jazyka bylo převzato nebo různá rčení či přirovnání?

11. Ve které příručce najdeme poučení o tom, jak správně psát slova?

b) **Hláskosloví**

1. Jak dělíme hlásky?
2. V jakém případě mluvíme o spodobě znělosti?
3. Která hláska je v případě spodoby znělosti rozhodující?

2) **Práce s učebnicí:**

Strana 96

- a) **čtba poučky** c) ztráta znělosti na konci slova
- b) cvičení **4 vypracujete do školního sešitu:**

Nadpis: **Slova se stejnou výslovností, ale odlišným významem**

VZOR: let – led

Od té doby uplynulo už mnoho let. Na rybníku byl silný led.

Pokud se vám nedaří vymyslet další slova, napovím vám vždy jedno slovo a vy poté vytvořte jeho protějšek:

- Jaké je synonymum ke slovu stěna?
  - Na kterém stromě rostou žaludy?
  - Synonymum ke slovu informace (může být buď dobrá, nebo špatná):
  - Co se staví kolem domu?
  - Jak nazýváme porost jehličnatých nebo listnatých stromů, v němž žijí mnohá zvířata (např. liška, jelen, srnka, ...)?
- c) cvičení **5** – odůvodnit **ústně**
  - d) **čtba pouček** d) výslovnost stejných souhlásek

Strana 97

- a) **čtba pouček**, cvičení **6, 7 ústně**

3) **Zápis do školních sešitů**

Stejně souhlásky, nebo takové, které jsou si podobné a ve výslovnosti stejné (např. rozsvítit), vyslovujeme jako jednu souhlásku.

Příklad: ranní, bezzubá, slezský [raňí, bezubá, sleský]

Jako dvě souhlásky je vyslovujeme v případě rozlišení významu slov.

Příklad: pod**dd**aný lid – podaný balík

4) Práce s PS:

Strana 73/2, 3 (souhlásky r a l jsou nazývány slabikotvornými souhláskami, protože mohou tvořit slabiku, například slovo krk, mr-kl, vr-cho-va-tý, hlt, vlk, za-mlk-lý apod.)

Strana 73/4, 5 (možno se podívat do učebnice na stranu 95)

Strana 73/ 6 – zakroužkuj ta slova, u nichž se výslovnost neliší od psané podoby.

5) Další učivo - učebnice

Strana 98 – Zvuková stránka slova a věty (všechna cvičení pouze ústně)

a) **čtba poučky**, cvičení **1** (pokus se o pěkné čtení s přednesem)

Strana 99-100

Doplňující vysvětlení:

Se zvukovou stránkou jazyka souvisí i **větná melodie**. Podle ní rozlišujeme čtyři druhy vět, které znáte již z 1. stupně.

Nové pro vás bude to, že věty **tázací** budeme dále dělit podle způsobu odpovědi.

Ty otázky, na které **se odpovídá ANO/NE**, se nazývají **zjišťovací**.

Naopak ty, na které **se odpovídá slovem či větou**, musí se tedy nějak doplnit, se nazývají **doplňovací**. Většinou začínají na vztažná zájmena či příslovce.

Příklad tázacích vět zjišťovacích: Je venku teplo? (Ano. / Ne.) Bereš s sebou i psa? (Ano. / Ne.)

Příklad tázacích vět doplňovacích: Co to máš? (Knihu.) Který dům zbourali?

(Ten na náměstí.) Kdy přijdeš? (Asi v pět.) Kam zase jdeš?! (Ven!)

b) **čtba poučky**, poté cvičení **2**

c) cvičení **3, 4, 5, čtba obou pouček**, cvičení **6**

6) Zápis do školních sešitů

Druhy vět podle větné melodie

1) oznamovací:

Babička přijela na návštěvu. Šli bychom tam raději až zítra.

2) rozkazovací

(s důrazem i bez důrazu = s vykřičníkem i s tečkou)

2. osoba č. j.: Mlč! Dojdi na nákup.

2. osoba č. mn.: Zastavte se! Napište si nadpis.

1. osoba č. mn.: Utíkejme! Pojďme ven.

3) přací (s částicemi na začátku)

At' už přestane pršet! **Kéž** by už bylo léto. **Kdyby** se nemuselo chodit do školy!

4) tázací – dělíme je na:

a) zjišťovací (odpovídáme na ně ANO-NE)

Půjdeš do kina? Ano. /Ne.

b) doplňovací

(odpovídáme na ně slovem či větou – často začínají **vztažnými zájmeny či příslovci**)

3

Který svetr si mám vzít? Ten modrý.

6

Kdy dávají ten film? Zítra v osm hodin.

6

Proč se na mě tak díváš? Protože mi někoho připomínáš...

7) Úkol z LV

čítanka strana 109: Semjon Karatov - Rychlonohý Džar

(po návratu do školy nás bude čekat písemka na otázky z této četby)

Nezapomeňte na čtenářské deníky!!!

V případě dotazů mě můžete kontaktovat na emailu:

mojeukoly@centrum.cz